

KIRJOITUKSIA PUHEEN JA KIELEN TUTKIMUKSEN ALALTA!

Puhe ja kieli lehti on juuri saavuttanut kolmen vuoden iän. Lehden kehitys on ollut vauhdikasta monesta lukijasta varmaan myös hapuilevaa, niin kuin uuden oppiminen usein alkuun on muutoinkin. Oivan perustan lehden jatkuvalle kehittämistyölle on rakentanut nyt päätoimittajan tehtävänsä jättänyt Jussi Niemi. Monet kiitokset Jussille!

Puhe ja kieli on ennen kaikkea suomalainen aikakauslehti, joka tarjoaa julkaisukanavan kotimaisilla kielillä kirjoitetuille, puhetta, kieltä, viestintää ja vuorovaikutusta käsittelevälle tutkimukselle. Tämä periaate on toistettu useasti, yhtenä esimerkkinä Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistyksen (ent. Suomen logopedisofoniatriksen yhdistyksen) puheenjohtajan pääkirjoitus vuodelta 1998:

”Mikään tieteenala ei kehity ilman omaa laadukasta julkaisutoimintaa. Keskustelu on ehkä liiankin paljon viime vuosina keskittynyt kansainvälisten julkaisujen merkityksen ympärille. Nämä ovat toki tärkeitä, mutta emme saa myöskään unohtaa kotimaisia kieliämme tieteen kielenä. On surullista, jos tutkija on tunnettu ulkomailla, mutta kotimaassa hänen kirjoituksiaan ei ole saatavilla.” (Lehtihalmes 1998, 94)

Millainen tieteenala sitten on puheen ja kielen tutkimus? Kun Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys vielä oli Suomen logopedis-foniatriksen yhdistys ja julkaisi logopedis-foniatriasta aikakauslehteä, oli helppo ajatella, että puheen ja kielen tutkimusta on (ainakin) se tutkimus, jota tehdään foniatrian ja logopedian piirissä. Esimerkiksi puheen ja kielen kehitystä, niiden erilaisia häiriöitä sekä ääntä koskeva, usein kliininen ja kuvaileva tutkimus olivat monesti esillä. Viimeistään 1990-luvulta alkaen lehden artikkelit alkoivat käsitellä aiempaa tarkemmin rajattuja ja teoreettisiakin ongelmia, esimerkkeinä nimeämistaitojen kehitystä ja suomen kielen sanojen prosessointia koskevat tutkimukset, joissa tutkittavat olivat ns. normaalipuhujia tai esimerkiksi dementoituneita vanhuksia. Nämä molemmat esimerkkiaiheet edustavat neuro- ja psykolingvistisen tutkimuksen valtavirtausta, ja suurin osa lehdessä julkaistuista kielen prosessointia koskevista tutkimuksista tarkastelikin juuri yksittäisten sanojen mieleen palauttamisen ongelmia.

Puhe ja kieli erilaisissa käyttöyhteyksissään, erilaisissa diskursseissa, ovat toki muutaakin kuin sanojen tuottamista. Siksi puheen ja kielen tutkimus saisi edelleen laajentua kattamaan muutakin kuin sanojen tuoton tutkimuksen. Normaalin puheen ja kielen moninaisten ilmiöiden ja erilaisten teoreettisten mallienkin tunnetuksi tekeminen palvelee paitsi tutkijayhteisöä myös laajaa lukijakuntaa, erityisesti niitä, jotka pyrkivät ymmärtämään tavanomaisesta poikkeavaa puhetta ja kieltä sekä tarjoamaan eri tavoin poikkeavasti puhuville tai eri tavoin kieltä käyttäville ihmisille teoreettisesti perusteltuja kuntoutuspalveluja. Vuorovaikutus on kuitenkin aina

kaksisuuntaista: normaalin puheen ja vuorovaikutuksen käytänteiden kautta voidaan ymmärtää poikkeavuuksia ja poikkeavuuksien kuvaus voi puolestaan toimia teoreettisten ongelmien ratkaisun, erityisesti mallien testauksen välineenä.

Puhe ja kieli haluaa tarjota sivujaan myös aiemmin kovin harvoin lehden palstoilla nähdylle aihepiireille. Erityisesti puhutun kielen ja vuorovaikutuksen tutkijat kaivannevat lisää kotimaisia julkaisukanavia. Myös tekstien ja kirjoituksen tutkimus voisi tarjota lehden lukijakunnalle uusia ajatuksia. Esimerkiksi kielen ja vuorovaikutuksen ongelmia ja poikkeavuuksia tai terapiakäytänteitä dokumentteineen voidaan hyvin tarkastella kirjoitettujenkin tekstien näkökulmasta. Kielenoppimisen ja -opetuksen tutkijoilla puolestaan on varmasti mielenkiintoisia uusia teemoja työn alla. Esimerkiksi suomi vieraana kielenä on mitä ajankohtaisin uusi tutkimusala, jonka tuloksia odottavat varmasti mm. maahanmuuttajalasten opettajat ja heidän kielenkehityksestään huolestuneet puheterapeutit. *Puhe ja kieli* on teitä kaikkia varten!

Uusi toimitus toivottaa sekä *Puhe ja kieli* lehden lukijoille että lehteen kirjoittaville tutkijoille antoisaa toista kolmivuotiskautta. Samalla toimitus toivottaa tervetulleiksi joukon uusia toimituskunnan jäseniä ja kiittää nyt tehtävän jättäneitä yhteistyöstä.

Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka, päätoimittaja
 Juhani Järvikivi, toimittaja
 Minna-Riitta Luukka, toimittaja

LÄHTEET

Lehtihalmes, M. (1998). Kohti laadukkaampaa tiedelehteä. *Suomen logopedisofoniatriinen aikakauslehti* 4, 93—94.